

17. listopad v Uherském Hradišti

Každý rok po 17. hodině zahajuje písněmi Smíšený pěvecký sbor Gymnázia Uherské Hradiště - VIVA LA MUSICA vzpomínku na události v letech 1939 a 1989 u Mariánského sloupu na Mariánském náměstí. Letos si čas na zapálení svíčky v den státního svátku Dne boje za svobodu a demokracii a na Mezinárodní den studentstva musel najít každý z občanů individuálně.

Stejně tak to učinili členové vedení města Uherské Hradiště, kteří ještě před tím uctili památku obětí komunistického režimu také u pomníku poblíž bývalé uherskohradištské věznice.

"Že si po 31 letech od masových demonstrací půjdeme připomenout Den boje za svobodu a demokracii a nacistické represálie českého studentstva v roce 1939 každý sám, to by mě ve snu nenapadlo. Ale i v letech, kdy běh věcí neovládala epidemie a bývalo plné náměstí lidí, jsem si říkal, že krátce postát, zapálit svíčku, položit květiny je vlastně jenom gesto. Důležité je, co se odehrává uvnitř člověka, jestli myslí na osobní statečnost lidí, kteří před 31 lety nejvíce toužili po docela obyčejných věcech - po míru a po svobodě. Po takových prostých věcech, které by měly být ve slušné a vyspělé společnosti samozřejmostí. Ať už se společnost od té doby pohnula kamkoliv, budme za to vděční, že se nám tenkrát tyto hodnoty podařilo vybojovat," přál si starosta města Stanislav Blaha.

A jak to bylo v roce 1989 v Uherském Hradišti? Podle historika Pavla Portla se v sobotu 18. listopadu 1989 Igor Stránský, herec, režisér a umělecký šéf Slováckého divadla, během představení V půli cesty na strom, dozvěděl z telefonátu Přemysla Ruta o vstupu pražských divadelníků do stávk. Po skončení představení se herci sešli v bytě I. Stránského a diskutovali o dalším postupu. Vznikl plán na vytvoření akčního výboru, který chtěl informovat veřejnost v Uherském Hradišti o aktuálním dění v Praze. V neděli 19. listopadu došlo v bytě herce Karla Hoffmana k rozhodnutí, že celý soubor vstoupí do stávk. V pondělí 20. 11. pak bylo zrušeno představení na Malé scéně, kde vznikl diskuzní klub. Scéna se stala první tribunou, odkud zaznívaly hlasy vyzývající k demokratizaci společnosti a k vedení dialogu s představiteli komunistického režimu ve městě.

První setkání obyvatel proběhlo 20. listopadu večer u mariánského morového sloupu na tehdejší náměstí Rudé armády (dnes Mariánské náměstí), kde se sešlo asi 70 lidí včetně studentů, kteří zde zapalovali svíčky. V pátek 24. listopadu se na dnešním Mariánském náměstí sešlo již na 5 000 lidí a týž den se oficiálně ustavil přípravný výbor Občanského fóra v Uherském Hradišti. Na Masarykově náměstí (tehdy náměstí Klementa Gottwalda) se shromáždění demonstrujících uskutečnilo v neděli 26. listopadu. Před budovou radnice se

sešlo na 3 500 lidí, ze schodiště průběh moderovali Igor Stránský a Ladislav Kolář. Přítomní se podepisovali pod programem Občanského fóra.

V následujících dnech a týdnech protesty neustávaly, lidé se dál scházeli na náměstí. Ve čtvrtek 30. listopadu se zástupci Občanského fóra sešli s představiteli okresního a městského národního výboru, okresního výboru Národní fronty a okresního výboru KSČ.

V průběhu prosince pak vznikala další občanská fóra, s jejichž zakládáním pomáhalo koordináční centrum. Jeho členové jezdili do obcí a účastnili se diskuzí s místními občany. Občanské fórum začalo vydávat občasník Nezávislost. Souběžně se vznikem OF docházelo k rozpouštění závodních organizací KSČ.

Loňské, 30. výročí listopadových událostí roku 1989, si město Uherské Hradiště připomnělo celou řadou akcí. Kromě výstav se uskutečnily filmové projekce, křest knihy o sametové revoluci v Uherském Hradišti, besedy s pamětníky událostí i velké vzpomínkové setkání na Mariánském náměstí.

-JP-

Zveřejněno 17. listopad 2020, aktualizováno 23. listopad 2020, vytištěno 4. prosinec 2020